

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση T-391/17

**Ρουμανία
κατά
Ευρωπαϊκής Επιτροπής**

Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 24ης Σεπτεμβρίου 2019

«Θεσμικό δίκαιο – Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών – Προστασία των εθνικών και γλωσσικών μειονοτήτων – Ενίσχυση της πολιτιστικής και της γλωσσικής πολυμορφίας – Μερική καταχώριση – Αρχή της κατ’ απονομήν αρμοδιότητας – Μη ύπαρξη πρόδηλης ελλείψεως νομοθετικών αρμοδιοτήτων της Επιτροπής – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Άρθρο 5, παράγραφος 2, ΣΕΕ – Άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β’, του κανονισμού (ΕΕ) 211/2011 – Άρθρο 296 ΣΛΕΕ»

1. *Ιθαγένεια της Ένωσης – Δικαιώματα του πολίτη της Ένωσης – Υποβολή προτάσεως πρωτοβουλίας πολιτών – Κανονισμός 211/2011 – Προϋποθέσεις καταχωρίσεως – Η πρόταση πρέπει να εντάσσεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής – Εξέταση από την Επιτροπή – Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών με σκοπό την έκδοση νομικών πράξεων για τη βελτίωση της προστασίας των εθνικών και γλωσσικών μειονοτήτων και την ενίσχυση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας της Ένωσης – Προτάσεις πρόσφορες για την επίτευξη των εν λόγω σκοπών που θεσπίστηκαν για τη δράση της Ένωσης στον οικείο τομέα αρμοδιότητας – Εμπίπτουν – Μερική καταχώριση της προτάσεως πρωτοβουλίας πολιτών (Άρθρα 2, 3 § 3, 5 § 2 και 13 § 2 ΣΕΕ· κανονισμός 211/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, αιτιολογικές σκέψεις 1 και 2 και άρθρο 4 § 2, στοιχείο β’, και παράρτημα II)*

(βλ. σκέψεις 35, 36, 39, 41, 42, 44-47, 49, 50, 53, 56, 59, 72, 85)

2. *Πράξεις των οργάνων – Αιτιολογία – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Περιεχόμενο – Απόφαση της Επιτροπής περί καταχωρίσεως προτάσεως πρωτοβουλίας πολιτών – Γενική αιτιολογία όσον αφορά τις νομοθετικές αρμοδιότητες της Επιτροπής σε σχέση με τα προτεινόμενα μέτρα – Επιτρέπεται (Άρθρο 296 ΣΛΕΕ· κανονισμός 211/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρο 4 § 3, εδ.)*

(βλ. σκέψεις 88, 91, 92)

Σύνοψη

Στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, Ρουμανία κατά Επιτροπής (T-391/17), το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή ακυρώσεως που άσκησε η

Ρουμανία κατά της αποφάσεως της Επιτροπής¹ περί μερικής καταχωρίσεως προτάσεως πρωτοβουλίας πολιτών (ΕΠΠ) με τίτλο «Minority SafePack – One million signatures for diversity in Europe». Σκοπός της εν λόγω ΕΠΠ ήταν να απευθυνθεί έκκληση στην Ευρωπαϊκή Ένωση να βελτιώσει την προστασία των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές και γλωσσικές μειονότητες, καθώς και να προωθήσει την πολιτιστική και τη γλωσσική πολυμορφία εντός της Ένωσης.

Στις 15 Ιουλίου 2013, η επίμαχη ΕΠΠ υποβλήθηκε στην Επιτροπή από επιτροπή πολιτών. Με απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2013, η Επιτροπή απέρριψε την αίτηση καταχωρίσεως της προτάσεως ΕΠΠ, με την αιτιολογία ότι η εν λόγω πρόταση υπερέβαινε προδήλως τα όρια των αρμοδιοτήτων της, βάσει των οποίων μπορούσε να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξεως της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών. Το Γενικό Δικαστήριο, ενώπιον του οποίου προσέφυγε η επιτροπή, ακύρωσε² την απόφαση αυτή για τον λόγο ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως που υπέχει. Στις 29 Μαρτίου 2017, η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, προβαίνοντας στη μερική καταχώριση της επίμαχης ΕΠΠ, δεδομένου ότι, κατά την Επιτροπή, δύο εκ των προτάσεων που περιλαμβάνονται στην ΕΠΠ βρίσκονται προδήλως εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της για την εφαρμογή των Συνθηκών.

Στις 28 Ιουνίου 2017, η Ρουμανία άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως αυτής επικαλούμενη, αφενός, παραβίαση εκ μέρους της Επιτροπής της αρχής της κατ' απονομήν αρμοδιότητας³ και, αφετέρου, παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, όπως προβλέπεται από τη Συνθήκη⁴.

Πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τον λόγο ακυρώσεως περί προβαλλόμενης παραβιάσεως εκ μέρους της Επιτροπής της αρχής της κατ' απονομήν αρμοδιότητας. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε ότι, σύμφωνα με τους επιδιωκόμενους από την ΕΠΠ σκοπούς, οι οποίοι συνίστανται στην ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών και στο να καταστεί η Ένωση πιο προσιτή, η ερμηνεία της προϋποθέσεως καταχωρίσεως προτάσεως ΕΠΠ από την Επιτροπή πρέπει να διευκολύνει την πρόσβαση των πολιτών σε τέτοιου είδους πρωτοβουλία.

Συγκεκριμένα, βάσει του γράμματος του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 211/2011⁵, πριν από την καταχώριση, η Επιτροπή προβαίνει σε μια πρώτη εξέταση του αντικειμένου και των σκοπών της προτάσεως ΕΠΠ βάσει των πληροφοριών που έχει στη διάθεσή της, προκειμένου να βεβαιωθεί ότι τα προβλεπόμενα από την πρόταση ΕΠΠ μέτρα προδήλως δεν εκφεύγουν του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της, με τη διευκρίνιση ότι προβλέπεται η διενέργεια πληρέστερης εξετάσεως σε περίπτωση καταχωρίσεως της προτάσεως. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε ότι η απόφαση της Επιτροπής να προβεί στην καταχώριση προτάσεως ΕΠΠ, η οποία προϋποθέτει μια πρώτη νομική εκτίμησή της, δεν προδικάζει το περιεχόμενο της ανακοινώσεως που θα εκδώσει η Επιτροπή, βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 211/2011, η οποία και θα καθορίσει την οριστική θέση της Επιτροπής όσον αφορά την υποβολή ή μη προτάσεως για την έκδοση νομικής πράξεως σε απάντηση της ΕΠΠ.

¹ Απόφαση (ΕΕ) 2017/652 της Επιτροπής, της 29ης Μαρτίου 2017, σχετικά με την πρόταση πρωτοβουλίας πολιτών με τίτλο «Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe» (ΕΕ 2017, L 92, σ. 100)

² Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 3ης Φεβρουαρίου 2017, *Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe* κατά Επιτροπής (Τ-646/13, ΕΥ:Τ:2017:59)

³ Άρθρο 5, παράγραφος 2, ΣΕΕ και άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 211/2011

⁴ Άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 211/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών (ΕΕ 2011, L 65, σ. 1)

Εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι οι νομικές πράξεις που απαριθμούνται στο παράρτημα της προτάσεως ΕΠΠ κατατείνουν προδήλως, αφενός, στην επίτευξη του γενικού σκοπού της Ένωσης, ο οποίος συνίσταται στη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν στις μειονότητες, και, αφετέρου, κατά τρόπο άμεσο, στην επίτευξη του γενικού σκοπού του σεβασμού και της προαγωγής της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας εντός της Ένωσης.

Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι δεν προκύπτει από την απόφαση της Επιτροπής ότι αυτή αναγνώρισε στην Ένωση γενική νομοθετική αρμοδιότητα στον τομέα της προστασίας των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες, αλλά απλώς και μόνον ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και η ενίσχυση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας, ως αξίες και στόχοι της Ένωσης, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο των δράσεων της τελευταίας στους τομείς που αφορά η πρόταση ΕΠΠ. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι τίποτε δεν πρέπει να εμποδίζει την Επιτροπή να υποβάλλει προτάσεις για την έκδοση ειδικών πράξεων οι οποίες, όπως εν προκειμένω, προορίζονται να συμπληρώσουν τη δράση της Ένωσης στους τομείς αρμοδιότητάς της, προκειμένου να διασφαλιστεί ο σεβασμός των αξιών του άρθρου 2 ΣΕΕ και του πλούτου της πολιτιστικής και γλωσσικής της πολυμορφίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 3, τέταρτο εδάφιο, ΣΕΕ.

Κατόπιν λεπτομερούς αναλύσεως, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε, στη συνέχεια, την επιχειρηματολογία της Ρουμανίας, κατά την οποία οι διάφορες προτάσεις νομικών πράξεων που περιλαμβάνονταν στην πρόταση ΕΠΠ δεν ήταν σε θέση να συμβάλουν στην επίτευξη των σκοπών που έχουν τεθεί για τη δράση της Ένωσης στον οικείο τομέα αρμοδιότητας.

Δεύτερον, όσον αφορά την αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι, καίτοι η αιτιολογία την οποία επιτάσσει το άρθρο 296 ΣΛΕΕ δεν συνεπάγεται, κατ' αρχήν, την υποχρέωση του συντάκτη μιας αποφάσεως να εκθέτει τους λόγους που τον οδήγησαν να βασιστεί σε συγκεκριμένη ερμηνεία του σχετικού κανόνα δικαίου, και μολονότι αρκεί το θεσμικό αυτό όργανο να εκθέτει τα πραγματικά περιστατικά και τις νομικές εκτιμήσεις που είναι ουσιώδους σημασίας για την οικονομία της αποφάσεως, η προσβαλλόμενη απόφαση εκθέτει, εν πάση περιπτώσει, επαρκώς κατά νόμον τους λόγους στους οποίους βασίζεται η μερική καταχώριση της προτάσεως ΕΠΠ.